

ZAŁĄCZNIK 2. PROCEDURA DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU LSR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki przyjęła procedurę dokonywania ewaluacji i monitoringu, opierając się na kilku elementach i etapach działania.

A. Elementy funkcjonowania LGD, które będą podlegać ewaluacji:

- efektywność pracy biura i organów LGD,
- sposób przepływu informacji,
- ocena pracowników,
- ocena przebiegu konkursów,
- efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności,
- efektywność współpracy międzyregionalnej i między LGD,
- jakość świadczonych usług animacyjnych przez LGD, w tym ocena szkoleń, wydarzeń oraz doradztwa świadczonego w biurze LGD na rzecz beneficjentów,
- inne elementy, definiowane w miarę bieżących potrzeb przez LGD.

B. Elementy wdrażania LSR, które będą podlegać ewaluacji:

- poziom realizacji celów i wskaźników z dokumentami nadrzędnymi,
- wpływ wybranych operacji na realizację celów,
- poziom zainteresowania ogłaszanymi konkursami,
- wykorzystanie budżetu,
- jakość kryteriów wyboru operacji i procedur,

C. Elementy, które LGD zamierza monitorować:

- funkcjonowanie LGD,
- wdrażanie LSR:

Zakłada się również włączanie do procesu monitoringu i ewaluacji innych aspektów, w miarę pojawiania się bieżących potrzeb w tym zakresie na etapie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

D. Kryteria, na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja funkcjonowania LGD i realizacji LSR

Proces realizacji badań ewaluacyjnych będzie się odbywał w oparciu o pięć podstawowych kryteriów ewaluacyjnych:

- **Trafność**

Ustalone w wyniku zastosowania tego kryterium wnioski wpływają na podjęcie decyzji o modyfikacji, kontynuacji lub (jeśli trzeba) wstrzymaniu programu, ponieważ kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu założone cele programu (nie)zaspokajają potrzeby i (nie)realizują priorytety dla regionu lub sektora.

- **Efektywność**

To kryterium będzie zastosowane, aby ocenić „opłacalność” prowadzenia danego programu lub projektu. Jeśli w wyniku zastosowania kryterium efektywności okaże się, że projekt lub program jest nie efektywny, tj. stosunek nakładów sił i środków na jego realizację do uzyskiwanych rezultatów (produktów lub oddziaływania) jest zbyt niski, będzie można zastanowić się nad racjonalnością jego kontynuowania oraz dokonać modyfikacji, w celu poprawy jego efektywności.

- **Skuteczność**

Poprzez to kryterium oceniane jest, w jakim stopniu zdefiniowane i założone dla programu lub projektu cele zostały osiągnięte. Kryterium to ma zastosowanie zarówno dla celów ogólnych, celów szczegółowych jak i celów najbardziej operacyjnych, co wymaga określenia na wstępie, dla jakiego poziomu celów będzie zastosowane. Również w tym przypadku, w sytuacji zdiagnozowanej niskiej skuteczności, należy podjąć odpowiednie działania naprawcze.

- **Użyteczność**

Dzięki zastosowaniu tego kryterium oceniana jest skala korzyści wynikających dla beneficjentów (wskazanej grupy docelowej) z realizacji projektu lub programu. Trudność w jego zastosowaniu polega na tym, że różni beneficjenci w ramach grup docelowych mogą mieć nie do końca zbieżne interesy, co przy ocenie użyteczności programu należy wziąć pod uwagę i opinię odpowiednio wyważyć.

- **Trwałość**

To kryterium, zbieżne z kryterium użyteczności, sprowadza się do oceny horyzontu czasowego funkcjonowania samych projektów lub programów oraz do oszacowania dalekosiężności uzyskanych w programie lub projekcie efektów. Założeniem jest, by realizowane przedsięwzięcia skutkowały również po zakończeniu realizacji programu (co jest spójne z ideą tworzenia wskaźników oddziaływania).

E. Czas, sposób i okres objęty pomiarem:

Czas realizacji działań monitorujących i ewaluacyjnych oraz okres objęty pomiarem

1. Działania poprzedzające (ewaluacja ex-ante) – niezbędne za każdym razem na etapie planowania ewentualnej realizacji przedsięwzięć i programów, w celu weryfikacji zakresu i typów operacji, realizowane w terminach ustalanych na bieżąco, w zależności od potrzeb aktualizacyjnych LSR. W miarę postępów w realizacji LSR istnieje prawdopodobieństwo zmniejszenia skali kosztów, generowanych w ramach programów i projektów, co może skutkować

powstaniem nadwyżki finansowej. Aby tę nadwyżkę efektywnie zagospodarować, należy odpowiednio wcześniej zdiagnozować taką sytuację oraz zaplanować jej wykorzystanie na inne typy działania lub wprowadzenie projektów własnych LGD.

2. Działania bieżące, podejmowane w trakcie realizacji (ewaluacja on-going)– z uwagi na długi okres realizacji LSR konieczne będzie regularne, bieżące przeprowadzania analiz i ocen wyników wdrażania strategii aby umożliwić niezbędną, efektywną i zrealizowaną na czas korektę realizacji opracowanej strategii. Ewaluacja ta obejmie zarówno funkcjonowanie GD jak i wdrażanie LSR. Działania ewaluacyjne powiązane będą z określonymi na potrzeby strategii kamieniami milowymi wdrażania LSR. Uruchamiane będą dwukrotnie: w trzecim (2018) roku realizacji LSR, obejmując swoim badaniem okres za lata 2016 – 2018, oraz w szóstym (2021) roku realizacji LSR, obejmując swoim badaniem lata 2019-2021.

3. Działania podsumowujące (ewaluacja ex post)– podejmowane jeden raz, po ostatnim roku realizacji strategii i na zakończenie jej wdrażania, zawierające analizy i oceny o charakterze strategicznym.

Sposób prowadzenia ewaluacji:

Zarówno ewaluacja on-going jak i oraz ex-ante prowadzona będzie w oparciu o techniki i narzędzia przygotowane przez Zespół Ekspertki oraz Radę LGD. Ich zakres przygotowany zostanie z uwzględnieniem konieczności postawienia właściwych pytań ewaluacyjnych, wynikających z zastosowanych kryteriów ewaluacyjnych (jak wskazano powyżej). Bieżący monitoring prowadzony będzie na bazie przygotowanych przez Biuro LGD formularzy (w tym ankiet oceniających i monitorujących, oświadczeń beneficjentów, zestawień i sprawozdań przygotowywanych i udostępnionych beneficjentom etc.) Na tej podstawie będą powstawać sprawozdania roczne. Powstałe na zlecenie Zarządu LGD raporty z ewaluacji, zarówno w zakresie funkcjonowania LGD jak i realizacji LSR, przygotowane przez biuro LGD, przy wsparciu ekspertów i z wykorzystaniem opisanych wcześniej technik, przedłożone zostaną do akceptacji Komisji Rewizyjnej LGD oraz przedstawione na Walnym Zgromadzeniu Członków Stowarzyszenia.

Za proces monitoringu LSR i LGD odpowiedzialny jest Dyrektor biura LGD. Proces monitoringu obejmuje następujące elementy:

- a) Postęp wdrażania LSR (budżet, wskaźniki) będzie monitorowany na bieżąco na podstawie informacji o zleceniach płatności przekazanych przez SW.
- b) Badanie efektywności świadczonego doradztwa przez pracowników biura LGD . Badanie to jest przeprowadzane raz na kwartał. Zasady badania efektywności zostały dokładnie

opisane w Regulaminie Pracy Biura Stowarzyszenia Lokalna grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki.

- c) Na koniec każdego roku (począwszy od roku 2017) Dyrektor biura LGD sporządza sprawozdanie o postępie realizacji LSR w danym roku kalendarzowym. Sprawozdanie to zawiera w szczególności informacje o poziomie realizacji wskaźników i wykorzystaniu budżetu jak również informację o efektywności świadczonego doradztwa przez pracowników biura LGD. Sprawozdanie to przedstawiane jest na najbliższym walnym w roku następnym, po roku którego dotyczy sprawozdanie.

Dane do przeprowadzania monitoringu LGD będzie pozyskiwało z raportów przekazanych LGD przez SW, ankiet monitorujących (od wnioskodawców po realizacji).

Sposób wykorzystywania wyników ewaluacji i analizy danych monitoringowych

Raporty z dwukrotnie przeprowadzonych ewaluacji on-going posłużą do wprowadzenia ewentualnych korekt do LSR, wynikających z okresowej analizy i oceny wdrażania LSR oraz wynikających z niej rekomendacji. Materiałem wyjściowym do ewaluacji on-going oraz, na ich podstawie, planowanych nowych przedsięwzięć w LSR, będą sprawozdania roczne. Wyniki monitoringu będą przedstawiane na Walnym Zebraniu Członków. Na zebraniu tym będą pozyskiwane rekomendacje do wprowadzenia ewentualnych zadań służących poprawie postępu wdrażania LSR i poprawie efektywności świadczonego doradztwa przez pracowników biura LGD.